

WYTYCZNE DLA POLSKO-NORWESKIEGO FUNDUSZU BADAŃ NAUKOWYCH

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI

SPIS TREŚCI

1: Geneza i uzasadnienie	3
2. Ramy Prawne	4
3. Zakres działania.....	4
3.1 Badania naukowe	4
3.2 Działania na rzecz mobilności.....	5
4. Zadania i wskaźniki.....	6
4.1 Cel ogólny	6
4.2 Cele bezpośrednie	7
4.3 Rezultaty.....	7
5. Zarządzanie	8
5.1 Partnerstwo i współpraca.....	8
5.2 Struktura zarządzania (w tym zarządzanie finansowe)	9
6. Zasady wdrażania Funduszu	11
6.1. Procedury ogłaszania naboru wniosków	11
6.2 Wymagania odnośnie wniosków i finansowania	12
6.3 Koszty kwalifikowane	12
6.4 Ocena wniosków	13
7. Budżet i zasoby finansowe	14

Polsko-Norweski Fundusz Badań Naukowych.

1: Geneza i uzasadnienie

20 kwietnia 2005 r. w Oslo doszło do spotkania Premiera Polski Pana Marka Belki z Premierem Norwegii Panem Kjell Bondevikiem podczas to, którego zwrócono szczególną uwagę na chęć podjęcia wzajemnej współpracy na rzecz rozwoju badań naukowych pomiędzy polskim Ministerstwem Nauki i Informatyzacji (obecnie Ministerstwo Edukacji i Nauki) a Norweskim Ministerstwem Edukacji i Badań Naukowych.

Dostrzegając wpływ rozwoju badań naukowych na rzecz rozwoju społecznego i ekonomicznego obu krajów, mając w pamięci długoletnią współpracę akademicką, chcąc spożytkować możliwości, jakie stwarza zaciśnięcia współpracy bilateralnej postanowiono podjąć działania na rzecz wdrożenia Polsko-Norweskiego Funduszu Badań Naukowych w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego (2004-2009). 31 maja 2005 r. Pani Tone Skogen w imieniu Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych Norwegii wraz z Panem Profesorem Jerzym Marianem Langerem, Podsekretarzem Stanu w b. Ministerstwie Nauki i Informatyzacji, podpisali List Intencyjny, w którym to: „obie strony deklarują chęć stworzenia wspólnego Polsko-Norweskiego Funduszu Badań Naukowych w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Fundusz będzie mógł służyć do finansowania wspólnych projektów badawczych, które pozwolą na realizację zamierzonych celów obu krajów z zakresu badań naukowych”.

2. Ramy Prawne

Polsko-Norweski Fundusz Badań Naukowych (FBN) ustanowiony zostanie zgodnie z art. 8 i Aneksiem C Memorandum of Understanding wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004-2009. FBN stanowi Program Naukowy, wskazany w powyższym Memorandum.

Zasady wdrażania FBN, w szczególności zasady finansowania i kontroli, będą zgodne z „Programem Operacyjnym dla wykorzystania środków finansowych w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego” – dokumentem przyjętym przez KERM w dniu 26 lipca 2005 r.

Środki finansowe przeznaczone na działalność Funduszu podlegają przepisom ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o zasadach finansowania nauki.

3. Zakres działania

FBN koncentruje się na trzech głównych celach:

- a) Finansowanie wspólnych projektów badawczych i projektów dot. rozwoju technologicznego przygotowanych we pomiędzy polskimi i norweskimi naukowcami.
- b) Finansowanie programów mobilności w celu zwiększenia liczby naukowców z Polski i Norwegii podejmujących wspólne prace badawcze w innych krajach.
- c) Finansowanie warsztatów i seminariów umożliwiających współpracę pomiędzy polskimi i norweskimi naukowcami.

3.1 Badania naukowe

Współpraca w dziedzinie badań naukowych oparta będzie na powszechnym naborze wniosków, które zostaną poddane wstępnej ocenie, po czym Rada - na podstawie

przygotowanej przez Operatora Funduszu listy rankingowej - wyselekcjonuje najlepsze wnioski, których koordynatorzy otrzymają środki na ich realizację.

FBN powinien skoncentrować się na następujących obszarach wskazanych w Programie Operacyjnym:

- a) Badania naukowe z zakresu ochrony środowiska: badanie środowiska, zarządzanie środowiskiem, energia i systemy energetyczne, rozwój technologiczny mających na celu ochronę środowiska,
- b) Badania naukowe w obszarze opieki zdrowotnej: epidemiologia, system opieki zdrowotnej jak i badania dotyczące opieki zdrowotnej (medycznej), telemedycyna.

Powyższa lista może zostać powiększona o kolejne priorytety przez Radę na prośbę polskiej i norweskiej strony zarządzającej.

3.2 Działania na rzecz mobilności

Specjalne umowy mające zapewnić mobilność naukowców są częścią bilateralnych i multilateralnych porozumień dotyczących współpracy naukowej.

Główny program naukowy będzie składał się z niewielu konkursów naboru wniosków, jako że finansowanie obejmuje okres 2-3 lat. Jednocześnie istniała będzie również możliwość ubiegania się o granty krótkoterminowe (3-12 miesięcy), a nabór wniosków na granty krótkoterminowe może być ogłaszany corocznie.

Działalność FBN przyczyni się do zapewnienia mobilności naukowców na początku ich kariery naukowej. Wymiana osobowa będzie możliwa zarówno na poziomie studiów doktoranckich, jak i wyższym (habilitacyjnym). Beneficjanci, którzy nie przynależą do

dużych projektów badawczych, będą mieli możliwość podjęcia badań w centrum doskonałości, wysoko wyspecjalizowanej grupie badawczej lub na uniwersyteckiej placówce badawczej.

3.3 Warsztaty i seminaria

FNB będzie także finansował warsztaty i seminaria umożliwiające podjęcie współpracy badawczo-naukowej.

Projekty dotyczące finansowania warsztatu naukowego lub seminarium będą mogły uzyskać dofinansowanie w maksymalnej wysokości do 20 000 Euro. . W ramach tej kwoty istnieje możliwość pokrycia wszelkich wydatków poniesionych w związku z organizacją warsztatów i seminariów.

4. Zadania i wskaźniki

4.1 Cel ogólny

Zobowiązując się do podnoszenia poziomu życia w sferze społecznej i ekonomicznej w Polsce i Norwegii, FBN przyczyni się do prowadzenia owocnej i długotrwałej współpracy w zakresie badań naukowych pomiędzy obu krajami.

Wskaźniki:

- Nabywanie Funduszy unijnych przez wspólne zespoły badawcze
- Patenty
- Liczba prac na poziomie doktoratu i wyższym (habilitacji) w programie mobilności

4.2 Cele bezpośrednie

FBN wspiera najlepsze projekty z zakresu badań naukowych i rozwoju technologicznego i finansuje wymianę naukowców pomiędzy Polską a Norwegią.

Wskaźniki:

- Liczba projektów
- Obszar Finansowania

4.3 Rezultaty

- Wspólne publikacje w czasopismach naukowych międzynarodowego znaczenia
- Wspólne składnie projektów do 6 PR (i 7 PR)
- Wkład w inne priorytetowe dziedziny określone w polsko-norweskim MoU
- Nowe patenty

Wskaźniki:

- Katalog (Indeks) cytatów
- Liczba wspólnych projektów
- Stopień realizacji wspólnych projektów w ramach 6 i 7 PR
- Liczba doktorantów
- Liczba zarejestrowanych wniosków patentowych.

5. Zarządzanie

5.1 Partnerstwo i współpraca

Fundusz będzie realizowany w partnerstwie polskiego Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz norweskiego Ministerstwa Edukacji i Badań, z udziałem norweskiej Rady Nauki i polskiego Ośrodka Przetwarzania Informacji jako ciał wykonawczych.

Po stronie polskiej Operatorem Funduszu będzie Ośrodek Przetwarzania Informacji. Ośrodek Przetwarzania Informacji jest jednostką nadzorowaną przez Ministra Edukacji i Nauki posiadającą doświadczenie w administrowaniu programami badawczymi (między innymi zarządzanie Programem Stypendialnym NATO). OPI posiada także doświadczenie w zakresie zasad realizacji projektów 6 PR i Funduszy Strukturalnych.

Ministerstwa Nauki obu krajów powołają sześcioposobową Radę Funduszu. Zadaniem Rady będzie ogólna odpowiedzialność za działalność Funduszu, za osiągnięcie zakładanych celów, wdrażanie planów i zarządzanie działaniami zgodnie z procedurami Funduszu.

Bieżące zarządzanie, w tym zarządzanie finansowe będzie realizowane przez wspólny Sekretariat Funduszu usytuowany przy Operatorze Funduszu w Warszawie, zarządzany przez Kierownika Sekretariatu powiązanego z Operatorem Funduszu w Warszawie. Sekretariat Funduszu będzie realizował swoje zadania w partnerskiej współpracy ze wskazanymi przez stronę norweską strukturami.

Współpraca będzie realizowana dla wspólnego dobra obu krajów. Współpraca, jeżeli będzie to celowe i użyteczne, będzie bazować na schematach międzynarodowej współpracy, zasadach i procedurach ustalonych przez Komisję Europejską w 6 Programie Ramowym. Współpraca w zakresie stypendiów badawczych będzie opierać się na ideach i zasadach

wypracowanych w ramach programu Marii Curie, w szczególności w zakresie programu stypendiów wewnątrz-europejskich (*Marie Curie Intra-European Fellowships*) oraz grantów reintegracyjnych (*Marie Curie European Reintegration Grants*). Zarówno Polska, jak i Norwegia są aktywnymi uczestnikami 6 Programu Ramowego i posiadają doświadczenie w działaniu zgodnie z zasadami programu Marii Curie.

5.2 Struktura zarządzania (w tym zarządzanie finansowe)

Struktura zarządzania Funduszu będzie składała się z Rady, Operatora Funduszu w strukturze którego zostanie wyodrębniony Sekretariat i systemu oceny wniosków.

A. Rada

Rada jest najwyższym ciałem Funduszu i będzie odpowiedzialna za strategiczny rozwój i zarządzanie Funduszem.

Rada składać się będzie z sześciu członków. Polskie Ministerstwo Edukacji i Nauki wskaże Przewodniczącego Rady i dwóch członków. Norweskie Ministerstwo Edukacji i Badań wskaże Zastępcę Przewodniczącego Rady i dwóch członków.

Rada powinna składać się z osób posiadających znajomość zarówno badań naukowych, jak też i gospodarki i ogólnych zagadnień społecznych w Polsce i Norwegii. Niezbędne jest podejście interdyscyplinarne.

Działalność w Radzie nie będzie się wiązać z wynagrodzeniem, natomiast koszty związane z udziałem w posiedzeniach (np. koszty podróży) będą pokrywane przez Fundusz.

B. Sekretariat

Zadaniem Sekretariatu jest administracyjne i finansowe zarządzanie środkami Funduszu zgodnie z zasadami ustalonymi w Programie Operacyjnym. W szczególności zadaniami Sekretariatu są:

1. przygotowanie dokumentów i spraw dla Rady,
2. obsługa ogłoszeń i naboru wniosków,
3. informowanie i doradztwo dla wnioskodawców i prowadzenie korespondencji z wnioskodawcami i instytucjami wnioskodawców,
4. przyjmowanie wniosków i raportów,
5. dokonywanie sprawdzenia formalnego wniosków,
6. obsługa procesu oceny wniosków i przygotowanie listy rankingowej wniosków do decyzji Rady,
7. obsługa procesu raportowania z realizacji poszczególnych projektów i całości Funduszu,
8. zarządzanie finansowe i prowadzenie księgowości Funduszu oraz organizowanie procesu audytu w projektach tego wymagających,
9. prowadzenie sprawozdawczości z działań Funduszu wobec władz polskich oraz wobec Norweskiego Mechanizmu Finansowego za pośrednictwem Biura Mechanizmów Finansowych w Brukseli.
10. przygotowanie i utrzymanie informacji w internecie o celu i działaniach Funduszu.

Sekretariat zatrudniać będzie, w celu realizacji zadań, wysokokwalifikowanych pracowników oraz posiadać zasoby niezbędne do realizacji zadań.

C. Procedura oceny

Ocena wniosków będzie odbywała się według procedury peer-review tj. oceny przez ekspertów. System będzie bazował na podstawowych zasadach oceny i kryteriach stosowanych w 6 Programie Ramowym, ale będzie dostosowany do specyficznych wymagań Funduszu. Określenie zakresu dostosowania będzie w kompetencjach Rady.

Zespoły opiniujące, w składzie czterech osób, będą wyznaczane przez Operatora Funduszu i norweską Radę Nauki (po dwie osoby).

6. Zasady wdrażania Funduszu

6.1. Procedury ogłaszania naboru wniosków

O ogłoszeniu konkursu oraz wysokości planowanych w konkursie środków decyduje Rada Funduszu. Rada zapewnia otwartość konkursu i ustala tekst ogłoszenia, w szczególności:

- Termin zamknięcia konkursu
- Priorytety tematyczne konkursu
- Rozmiar projektów możliwych do sfinansowania
- Kwalifikowalność wnioskodawców
- Wymagania, co do sposobu dokumentowania współpracy polsko-norweskiej
- Wymagania, co do typu, poziomu finansowania i czasu trwania projektu
- Dostępnych środków
- Skrótowy opis procedury oceny i planowanego harmonogramu przebiegu

Rada powinna mieć na celu, aby tematy ogłoszeń naboru wniosków były dostosowane do dostępnych funduszy.

6.2 Wymagania odnośnie wniosków i finansowania

Wszystkie wnioski powinny dotyczyć współpracy bilateralnej. W każdym wniosku powinni być kierownicy projektu z obu krajów, jeden z nich powinien być afiliowany przy jednostce, która będzie administracyjnie odpowiadać za realizację projektu. Każdy wniosek musi zawierać znaczący wkład naukowy badaczy z obu krajów. Szkoły wyższe i inne jednostki naukowe mogą ubiegać się o środki Funduszu.

Fundusz może finansować:

- a) Projekty badawcze o maksymalnym czasie trwania 3 lata,
- b) Stypendia doktoranckie i post-doktorskie o czasie trwania 3-12 miesięcy,
- c) Granty dotyczące mobilności,
- d) Konferencje i seminaria związane z zakresem tematycznym Funduszu wymienionym w punkcie 3.1.

6.3 Koszty kwalifikowane

Kosztami kwalifikowanymi są koszty zgodne z kosztami wymienionymi wśród kosztów kwalifikowanych Norweskiego Mechanizmu Finansowego, zgodne z regulacjami dotyczącymi 6 Programu Ramowego, a także wnioskodawca może zdecydować o użyciu modelu kosztów dodatkowych lub modelu pełnych kosztów.

Koszty kwalifikowane dla działań dotyczących mobilności, rozmiar projektu, typy wsparcia, ogólne zasady i rozwiązania będą zgodne ideą z programem mobilności Maria Curie, jednak z możliwą redukcją nakładów, jeżeli kandydat jest zatrudniony na wynagradzanym stanowisku. Kosztami kwalifikowanymi w działaniach dotyczących mobilności są w szczególności koszty prowadzenia badań naukowych poza jednostką macierzystą naukowca.

6.4 Ocena wniosków

- a) Sekretariat decyduje, czy wniosek spełnia wymagania formalne,
- b) Ocena rozpoczyna się niezwłocznie po złożeniu projektu. Wnioskodawca powinien bez zwłoki otrzymać z Sekretariat potwierdzenie złożenia wniosku.
- c) Każdy wniosek będzie oceniany przez czterech recenzentów, dwóch wyznaczonych przez Sekretariat w Polsce i dwóch przez norweską Radę Nauki. Sekretariat w Polsce będzie zbierał wszystkie recenzje.
- d) Recenzent ocenia:
 - jakość naukową proponowanego wniosku poprzez ocenę między innymi:
 - dorobku naukowego badacza i jednostki naukowej,
 - kwalifikacji naukowca (w przypadku grantu dotyczącego mobilności),
 - możliwości wykonania badań proponowanych we wniosku,
 - kosztorysu wniosku (uzyskane wartości w odniesieniu do kosztów).
- e) Każdy recenzent otrzymuje za recenzję wynagrodzenie.
- f) Dla każdego naboru wniosków Sekretariat jest zobowiązany sporządzić na bazie ocen recenzentów listę rankingową wniosków.
- g) Ostateczną decyzję o finansowaniu podejmuje Rada w oparciu o listę rankingową, przygotowaną na podstawie oceny recenzentów oraz ocenę własną. W odniesieniu do każdego projektu Rada decyduje o przyjęciu lub odrzuceniu. Rada w tym celu może

wyznaczyć, jeżeli okaże się to konieczne, naukowe doradcze panele. Jednakże decyzja o finansowaniu należy zawsze do Rady.

h) Sekretariat powiadamia wnioskodawcę o decyzji Rady nie później niż w cztery miesiące po zamknięciu naboru wniosków.

i) Wnioskodawca powinien otrzymać anonimową wersję recenzji.

j) W przypadku odrzucenia wniosku, zwięzłe uzasadnienie (50-100 słów) będzie przekazane wnioskodawcy. Pismo powinno zawierać informacje o procedurze odwoławczej.

k) Recenzenci są anonimowi. Tożsamość recenzentów jest znana jedynie Sekretariatowi, Radzie i odpowiednim naukowym komitetom doradczym. Na żądanie wnioskodawcy skład naukowych komitetów doradczych może być podany, z wyłączeniem wskazania, kto indywidualnie referował wniosek.

Wnioskodawca może w terminie trzech tygodni od otrzymania informacji o wynikach oceny złożyć odwołanie dotyczące strony formalnej oceny wniosku. Odwołanie nie może dotyczyć merytorycznej oceny przez recenzentów, naukowe komitetu doradcze lub Radę. Rada powinna ustalić odpowiednie i przejrzyste procedury rozpatrywania odwołań.

7. Budżet i zasoby finansowe

Wkład Norweskiego Mechanizmu Finansowego – 13,0 mln euro (85%)

Wkład strony polskiej - 2,294 mln euro (15%)

Środki ogółem dostępne dla Funduszu - 15,294 mln euro (100%)

Koszty operacyjne funkcjonowania Sekretariatu i Rady (łącznie z kosztami oceny wniosków i raportów) 0,7 mln euro (4,6%)

Środki dostępne dla wspólnych projektów badawczych 14,594 mln euro (95,4%)